

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНТРОЛЮ ДІЯЛЬНОСТІ КРЕДИТНИХ СПІЛОК

© ¹В. Мохняк, ²Я. Наркевич, 2017

¹Національний університет „Львівська політехніка”, Львів, Україна

²Університет ім. М. Кюрі-Склодовської, Люблін, Польща

Контроль як функція управління направлений на виявлення відхилень, недоліків та прийняття відповідних рішень для їх усунення.

Ефективність здійснення контролю діяльності кредитних спілок значною мірою залежить від належного інформаційного забезпечення.

Інформаційні потреби користувачів повинна забезпечувати звітність, яку формують у кредитних спілках – фінансова, статистична, податкова та спеціальна звітність кредитних спілок. Проте, окремі форми звітності, які могли б бути корисними для різних зацікавлених осіб, мають «євоїх» користувачів і не підлягають оприлюдненню – зокрема Звітні дані про фінансову діяльність кредитної спілки, Звітні дані про доходи та витрати кредитної спілки, Звітні дані про склад активів та пасивів кредитної спілки подаються до Національної комісії з регулювання ринку фінансових послуг [2].

Контроль за діяльністю кредитних спілок в Україні передбачає декілька етапів: внутрішній контроль, зовнішній аудиторський контроль то зовнішній державний контроль. Кожний з цих етапів вимагає відповідного інформаційного забезпечення. Також потреба у конкретній інформації залежить від виду об'єкта контролю.

У процесі внутрішнього контролю підлягають перевірці, зокрема, економічні нормативи, показники фінансового моніторингу, бухгалтерський облік та звітність спілки.

Обов'язковий аудиторський контроль на сьогоднішній день зводиться до підтвердження достовірності фінансової звітності.

Державний контроль полягає у затвердженні та контролі фінансових нормативів діяльності кредитних спілок.

Одним із основних об'єктів, що має суттєве значення для діяльності кредитних спілок є власний капітал. Власний капітал кредитних спілок має певні особливості, оскільки формується за рахунок пайового капіталу, що включає обов'язкові та додаткові (необов'язкові) внески. Достовірна інформація про власний капітал кредитної спілки впливає на прийняття оптимальних управлінських рішень керівництвом спілки та її контрагентами. Також власний капітал є одним з показників, які належать до фінансових нормативів діяльності кредитних спілок. Згідно законодавства, певні нормативи підлягають щоденному контролю, зокрема перевіряється частка власного капіталу у загальній заборгованості кредитної спілки. Забезпечувати інформацією про власний капітал призначений Звіт про власний капітал. Проте існуюча форма звіту не достатньо аналітичною для забезпечення повної, правдивої та неупередженої інформації в цілях контролю за діяльністю кредитних спілок.

Слід погодитись з думкою Шишута О.Ю., що «... відкритість та доступність інформації про діяльність кредитних спілок, підтвердженої внутрішнім контролем в обсязі, достатньому для оцінки їх економічного стану, розвитку та дотримання принципів кредитної кооперації, можуть бути реалізовані шляхом формування необхідних показників у примітках фінансової звітності для цих установ. Таким чином ця інформація підлягатиме також і незалежному аудиторському контролю.» [4].

Таким чином, в окремих аспектах контроль діяльності кредитних спілок має декларативний характер, оскільки потребує удосконалення як методичне, так і інформаційне забезпечення контролю.

1. Про кредитні спілки: Закон України від 20.12.2001 р. № 2908-III (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page>. 2. Про затвердження порядку складання та подання звітності кредитними спілками та об'єднаними кредитними спілками до Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України: Розпорядження Держфінпослуг від 25.12. 2003 р. № 177 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.dfp.gov.ua/774html?&tx_ttnews. 3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.1999 р. № 196-14 (зі змінами та доповненнями) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>. 4. Шишута О.Ю. Контроль діяльності кредитних спілок: автореф. дис. ... канд. екон. наук: спец. 08.00.09 – бухгалтерський облік, аналіз та аудит / О.Ю. Шишута. – Л.